

การใช้บทบาทขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศในการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพก็ดี การจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก็ดี จำต้องใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เนื้อหาของอนุสัญญานี้จะครอบคลุมถึงประเด็นสำคัญ อันจะมีผลต่อการรักษาไว้ซึ่งพันธุกรรมต่าง ๆ ทางชีวภาพ รวมถึงการคงไว้ซึ่งสภาพภูมิอากาศโลกมิได้ถูกทำลายลงไปมากกว่านี้

ในการนี้เองที่องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศซึ่งเป็นองค์การอิสระและไม่ได้มีส่วนเข้าไปร่วมในการจัดทำอนุสัญญาโดยตรง จำต้องใช้กลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกขององค์การระหว่างประเทศยอมรับข้อเสนอบางประการไว้พิจารณาเพื่อบรรจุลงในเนื้อหาของอนุสัญญาทั้งสองฉบับนั้น

5.1 กลยุทธ์ของการใช้บทบาทขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ

ในการดำเนินการขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศนั้น ไม่ว่าจะ เป็นองค์การกรีนพีซ (Greenpeace), IUCN, Grain, WWF หรือองค์การใด ๆ ก็ตาม จะมีลักษณะการใช้กลยุทธ์ทำนองเดียวกัน คือ ใช้การเจรจา การประชุมกลุ่ม การรณรงค์ การคัดค้าน การ Lobby การเผยแพร่เอกสาร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ การดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือการเป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูล เป็นต้น ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

สหภาพการอนุรักษ์โลก (The World Conservation Union (IUCN)) ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ¹

- (1) ทุกหน่วยของชีวิตย่อมต้องได้รับการประกันจากมนุษย์
- (2) ความหลากหลายทางชีวภาพต้องมีการลงทุนเพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นของชาติและระดับโลก
- (3) ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนต้องมีการแข่งขันกันอย่างเท่าเทียมระหว่างประชาชนและรัฐ
- (4) จะต้องมีการพยายามพัฒนาเพื่อความยั่งยืนในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจต้องคำนึงถึงการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพด้วย
- (5) จะไม่มีการลดทุนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ นโยบาย และสถาบันต้องมีการปรับปรุง การเพิ่มเงื่อนไขเพื่อให้มีประสิทธิภาพ
- (6) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นมาตรการแรกที่ต้องดำเนินการจากท้องถิ่นชาติ และทั่วโลก และกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ประเทศและชุมชนต้องให้ความสนใจในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ การกำหนดขอบเขตต้องกำหนดเป็นระบบนิเวศวิทยาทั้งระบบหรือทั้งประเทศ
- (7) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจะดำเนินการได้ต้องสร้างความตระหนักแก่ประชาชน ต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และผู้กำหนดนโยบายต้องให้ความร่วมมือด้วย

---

¹ World Resources Institute (WRI), The World Conservation Union (IUCN), United Nations Environment Program (UNEP), "Global Biodiversity Strategy Policy-makers' guide," 1992, p. 21.

(8) การดำเนินการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ต้องมีการวางแผนและมีการปฏิบัติโดยกำหนดเกณฑ์ทางนิเวศวิทยาและเกณฑ์ทางสังคม การกำหนดกิจกรรมต้องสอดคล้องชีวิตของประชาชนและการปฏิบัติงาน ทำนองเดียวกับการป้องกันพื้นที่ป่า

(9) ความแตกต่างทางวัฒนธรรมต้องได้รับการเชื่อมโยงโดยความหลากหลายทางชีวภาพ มนุษย์ต้องมีความรู้ในความหลากหลายทางชีวภาพ และมีวิธีการจัดการการบริหารในการอนุรักษ์สอดคล้องวัฒนธรรม และมีการผสมผสานวัฒนธรรมและความหลากหลายทางชีวภาพให้มั่นคงด้วย

(10) ให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรองในสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ ปรับปรุงการเข้าถึง โดยให้การศึกษาและให้ข้อมูลต่าง ๆ และสถาบันต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ ยังมีแนวความคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพในโลกที่เกิดจากการประชุมร่วมกันอีก กล่าวคือ การใช้กลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ² (Global Biodiversity Strategy) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัย การเจรจาระหว่างประเทศ เริ่มต้นในปี 1989 เพื่อพัฒนาข้อมูลข่าวสารความสมบูรณ์ของชีวภาพ การอนุรักษ์รักษาทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ ให้มีการนำแนวคิดในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพสู่แนวทางปฏิบัติ

---

² World Resources Institute (WRI), The World Conservation Union (IUCN) United Nations Environment Program (UNEP) in Consultation with Food and Agriculture Organization (FAO) United Nations Education, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) "Global Diversity Strategy, Guideline for Action to Save Study and Use Earth's Biotic Wealth Sustainably and Equitably, Third Draft...Do not Quote November 15, 1991, pp. V-X.

กลยุทธ์ ความหลากหลายทางชีวภาพนั้น เน้นในเรื่องความประหยัด การศึกษา และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนเสมอภาค โดยมีวิธิตำเนินการดังนี้

1. พัฒนานโยบายประเทศและระหว่างประเทศในการวางกรอบ ในการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรทางชีวภาพเพื่อความยั่งยืนและมีการสงวนรักษา
2. เพิ่มเงื่อนไขและให้แรงจูงใจเพื่ออนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพโดยชุมชนในท้องถิ่น
3. เพิ่มจำนวนและประสิทธิภาพในการป้องกันพื้นที่ ธนาคาร พันธุกรรม สัตว์พืชสวน
4. พัฒนาสร้างความตระหนักแก่ประชาชน มีการฝึกอบรมเสริมทักษะในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา
5. การวิเคราะห์แนวคิดข้อตกลงระหว่างประเทศและการวางแผนของประเทศ เป็นการร่วมมือเพื่อลดความเสียหายของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยา ป่าไม้ แม่น้ำ ชายฝั่ง เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น มีองค์การระหว่างประเทศ องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) ได้ร่วมกันดำเนินการอย่างแข็งขันเพื่อจะได้ลดปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพที่กำลังถูกทำลายอย่างมากมาย

นอกเหนือจากการประชุมของประเทศพัฒนาแล้ว กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหรือกลุ่มประเทศโลกที่สามก็ได้มีการจัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยเช่นกัน และได้มีการเสนอเอกสารสรุปบทบาท³ (Biodiversity : A Third World Perspective) สรุปได้ดังนี้

³ Third World Network, "Briefing Papers for UNCED," Paper no.1 August 1991, pp. 1-16.

1. วิกฤตการณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ (The Crisis of Diversity)
ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นพื้นฐานของธรรมชาติ และพื้นฐานของความมั่นคงทางนิเวศวิทยา เป็นบ่อเกิดของชีวิต วัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความต่อเนื่องมาโดยตลอด

ปัจจุบันได้มีการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพเป็นอย่างมาก การทำลาย พันธุ์กรรมเป็นจำนวนมากจึงทำให้ต้องมีการฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ การพังทลายของ ดิน สภาวะแวดล้อมที่เสียหายในทะเล ซึ่งการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพจะเป็นการต่อเนื่อง และเป็นอันตรายต่อโลกที่สาม

2. การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ (Primary Treats to Biodiversity)

2.1 สาเหตุเบื้องต้น (Primary Causes)

มีสาเหตุอยู่สองประการในการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ คือ ประการแรก เป็นการทำลายในระดับนานาชาติ เช่น การก่อสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ การก่อสร้างทาง การทำเหมืองแร่ในป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วย ความหลากหลายทางชีวภาพ ประการต่อมา คือ การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการใช้เทคโนโลยีในการเก็บเกี่ยวพืชผล ระบบเศรษฐกิจ ป่าไม้ เกษตรกรรม การประมง เป็นต้น

2.2 การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพอันเกิดจากโครงการพัฒนาที่มีพื้นที่ในป่า (Biodiversity destruction due to development projects in forest areas) เช่น เขื่อน Narmada ที่ใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในป่าในประเทศอินเดีย หรือ เขื่อนน้ำโจน (The Nam Choan Dam) ในประเทศไทย ที่จะทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ขนาดใหญ่ในพื้นที่ทุ่งใหญ่ (Tung Yai) และห้วยขาแข้ง (Huai Kha Khaeng) ซึ่งจะเป็นการทำลายสัตว์ป่าต่าง ๆ

ในบราซิล โครงการ Grande Carajas เกี่ยวข้องกับเขื่อน Tueurui และมีเหมืองอุตสาหกรรม เหล็ก บ็อกไซต์ (Bauxite) ซึ่งทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ

3. ผลกระทบของการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ (Effects of Biodiversity Erosion)

ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศวิทยาและการต่อเนื่องของสังคม เพราะความหลากหลายทางชีววิทยาเป็นพื้นฐานของระบบนิเวศวิทยา และความมั่นคงในสังคม อันเนื่องมาจากเป็นฐานเดิมของการดำรงชีวิต เมื่อมีการทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ ก็ย่อมทำให้ระบบของชีวิตขาดช่วงจึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และระบบสังคมด้วย

4. ระบบจักรวรรดินิยมทางชีวภาพและความขัดแย้งเหนือใต้ (First World Bio-imperialism and North-South Conflicts)

จากการที่ประเทศยุโรปมีความมั่งคั่งอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางชีวภาพจาก ประเทศอาณานิคม โดยนำวัตถุดิบไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ หรือระบบการค้าที่ไม่เป็นธรรมของสหรัฐที่มีต่อโลกที่สาม ได้ก่อให้เกิดผลกำไรอย่างมหาศาล การนำทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพมาใช้เพื่อผลกำไรของประเทศพัฒนาแล้ว ดังเช่น

4.1 การนำพืชพันธุ์จากโลกที่สามมาใช้เป็นตัวยา (Drug Firms Rob Third World's Medicinal Plants)

อุตสาหกรรมยาของโลกทางเหนือได้ทำกำไรอย่างมหาศาล โดยนำวัตถุดิบจากทางใต้เพื่อมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม

4.2 อาณานิคมทางชีวภาพของโลกที่หนึ่ง (First World Bio-imperialism)

โลกทางเหนือ (ประเทศที่เจริญแล้วหรือโลกที่หนึ่ง) ได้กำหนดนโยบายการเมือง มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ให้โลกที่สามต้องปฏิบัติตาม ซึ่งทำให้การค้าในโลกไม่มีความยุติธรรมในการดำรงความยั่งยืนของระบบนิเวศวิทยา เป็นการเริ่มยุคอาณานิคมยุคใหม่แต่เป็นอาณานิคมด้านชีวภาพ

5. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยวิธีการจำกัดที่เหนือกว่า (Limitations of the Dominant Approaches to Biodiversity Conservation)

ประเทศเหนือจะมีการจำกัดมาตรการวิธีการทำลายความหลากหลายทางชีววิทยาในตอนใต้โดยการละเลย การอนุรักษ์ มีการนำเชื้อต่าง ๆ เพื่อไปใช้เป็นยา มีการแข่งขันนำทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพไปใช้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพมีความสำคัญอย่างมาก เช่น

คุณค่าในการบริโภค อุปโภค ผลิตเพื่อเป็นสินค้านำไปใช้โดยตรง หรือผลิตเพื่อใช้ในการค้า ผลิตเพื่อใช้แปรรูปเป็นสินค้าประเภทต่าง ๆ

6. การเปลี่ยนแปลงจากอาณานิคมชีวภาพสู่ชีวภาพที่เป็นประชาธิปไตย (From Bio-imperialism to Bio democracy) โดยดำเนินการเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยา ความเสมอภาค และความมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดระบบการติดต่อที่เสมอภาค เป็นรูปแบบ มีเสถียรภาพเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยา การควบคุมจากภายนอกเพื่อให้มีการทดแทนชีวิต การกำหนดระบบที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วผลกระทบจากภูมิอากาศโลกเปลี่ยนแปลงไปในรูปของความร้อนเพิ่ม ปริมาณสูงขึ้นเนื่องมาจากก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Effect) เกิดจากอเมริกาเหนือ ได้ปล่อยก๊าซต่าง ๆ ออกมาจากโรงงาน กรณีโลกร้อนขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบถึงการเกษตร ป่าไม้ ระบบนิเวศวิทยา ทรัพยากรน้ำ การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ การใช้พลังงานในอุตสาหกรรม มหาสมุทร และชายฝั่งทะเล จึงควรมีการค้นคว้าเกี่ยวกับพันธุกรรม โครงการชีวภาพ ฟิสิกส์ อุตุนิยมวิทยา ทำการประชาสัมพันธ์ให้ทราบข้อมูลพันธุกรรม ระบบนิเวศวิทยาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อมูลต่าง ๆ ควรเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพถูกต้อง

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพเป็นที่สนใจของนานาประเทศที่จะหาวิธีการในการป้องกันแก้ไขต่อไป

ในอดีตประเทศทางใต้มีความมั่งคั่งในทรัพยากรชีวภาพมาก แต่ปัจจุบันลดน้อยลงมาก การประสานระหว่างเหนือใต้โดยไม่เท่าเทียมกันนั้นจะต้องแก้ไขให้ลุล่วงไป โดยมีการติดต่ออย่างเสมอภาคกันในฐานะที่ประเทศโลกที่สามเป็นเจ้าของทรัพยากรดังกล่าว จนได้มีการรวมเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องในการเจรจาของโลกที่สาม เช่น FAO หรือ GATT เป็นต้น

การที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งในการต่อรองของโลกที่สามนั้น ประเทศในโลกที่สามต้องมีการปกครองที่เป็นระบบประชาธิปไตย มีการร่วมมือกันดำเนินการในการเจรจาต่อรองกับโลกทางเหนือจึงจะสามารถรักษาความหลากหลายทางชีวภาพได้

ในภูมิภาคทางอาเซียนก็ได้มีความตระหนักถึงปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพเช่นกัน จึงได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไข ด้วยการจัดการประชุมอาเซียนเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ⁴ (Report Meeting of the Asean Officials on Biological Diversity) ดังปรากฏจากรายงานการประชุมว่า เป็นการดำเนินการเชื่อมต่อบริเวณชีวภาพกับป่าไม้ โดยมีการเสนอเอกสารเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และเสนอเอกสารเกี่ยวกับเรื่องป่าไม้ เป็นเรื่องวิชาการและทรัพย์สินที่ได้จากชีวภาพ และสหรัฐได้รับประโยชน์ถึงปีละ 40 พันล้านเหรียญสหรัฐจากการนำพืชไปผลิตเป็นยามาขาย และมีการเรียกร้องให้ Asean ได้มีการร่วมมือกัน ประเทศไทยได้เสนอให้มีการร่วมมือระหว่างประเทศที่ร่ำรวยกับประเทศเจ้าของทรัพยากรชีวภาพ รวมทั้งการวิจัยด้วย

World Wildlife Fund (WWF) ใช้บทบาทในการเสนอให้เพิ่มสาระสำคัญในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในประเด็นดังต่อไปนี้⁵

1. ให้รัฐได้รับรองอย่างจริงจังในหลักประกันในการอนุรักษ์พื้นที่สำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ
2. เน้นการอนุรักษ์ในถิ่นกำเนิด (in-situ) ส่วนพื้นที่นอกถิ่นกำเนิด (ex-situ) ก็ให้การรับรองแต่มีความสำคัญน้อยกว่า

---

⁴ Asean, "Report Meeting of the Asean Officials on Biological Diversity," 4-6 September 1991, Kuala Lumpur, Malaysia, pp. 3-6.

⁵ WWF, "Action for Unced," Conservation of Biodiversity Need for a Global Forests Convention Climate Change Economics, Environment and Development GATT and The Environment Toxics, July 1991, p. 1.

3. เสนอรายชื่อพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญ (Global List) โดยถือเป็นความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

4. ให้ชุมชนในพื้นที่ได้อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเน้นความจำเป็นเป็นพิเศษในการตัดสินใจ และให้การจูงใจโดยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ ให้มีการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างระมัดระวังและมีความยั่งยืน

5. ให้มีการรับรองโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วที่จะช่วยถ่ายทอดเทคโนโลยี และเงินทุนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

6. ให้การรับรองว่าจะลดหนี้แก่ประเทศกำลังพัฒนา เพื่อใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และลดระดับการอุปโภค และอัตราการเพิ่มของประชากร เพื่อลดความสูญเสียของชีวภาพ

จะเห็นว่า WWF ได้เสนอคณะกรรมการ เพื่อที่จะสร้างความสมดุลในการอนุรักษ์ กำหนดพื้นที่ในการอนุรักษ์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน พร้อมกับให้ประเทศพัฒนาแล้วได้ลดหรือยกเลิกภาระหนี้แก่ประเทศกำลังพัฒนา ให้การช่วยเหลือ ถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะได้มีความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ

อย่างไรก็ดี สาระสำคัญที่ได้จากการปรับร่างอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่เกิดจากการยกร่างครั้งที่ 2 มีดังนี้⁶

⁶ Text of Articles 1, 3, 4, 5 and 6 of the Second Revised Draft Convention on Biodiversity as Reformulated by the Working Group of the G-77 Nairobi, pp. 1-6.

ข้อ 1 วัตถุประสงค์ (objectives) ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับปัจจุบันและอนาคต โดยให้มิตัดค่ารวมถึงเศรษฐกิจ ให้มีความยุติธรรมและมีการแบ่งปันที่เสมอภาค มีการวิจัยเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อ 3 หลักการพื้นฐาน (Fundamental Principles) จะเป็นแนวทางในการติดต่อของสมาชิกเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา โดยคำนึงถึงสิทธิอธิปไตยของรัฐที่เป็นเจ้าของทรัพยากรชีวภาพด้วย

ข้อ 4 เกี่ยวกับข้อผูกพันทั่ว ๆ ไป (General Obligations) ประเทศที่ได้ลงนามจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลง มีการจัดทำแผน โครงการ มาตรการในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีความยั่งยืนและพัฒนาภายใต้ขอบเขตกฎหมายของชาติ

ข้อ 5 มาตรการในการปฏิบัติ (Implementation Measures) ประเทศที่ลงนามต้องจัดทำแผนพัฒนาของชาติตามข้อผูกพัน ต้องปรับกิจกรรม จัดทำแผนระดับชาติเพื่อทำการปฏิบัติตามมาตรการ ต้องมีการติดตามรายงานผลการดำเนินการภายในขอบเขตของกฎหมายแต่ละประเทศ

ข้อ 6 การอนุรักษ์ในถิ่นกำเนิด (In-Situ Conservation) ประเทศที่ลงนามในสัญญาจะต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ระบบนิเวศวิทยาความหลากหลายทางชีวภาพ มีแนวทางการพัฒนา ก่อตั้งระบบบริหาร และจัดการเพื่อป้องกันพื้นที่ต่าง ๆ ทางเดินของสัตว์ป่า และช่วยงานการป้องกันในพื้นที่

พอจะเห็นได้ว่าข้อเสนอขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศก็ได้ถูกนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในร่างอนุสัญญา เช่น ข้อที่ว่าด้วยการอนุรักษ์ในถิ่นกำเนิด (In-Situ Conservation)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น ก็ได้มีการประชุมระหว่างประเทศเพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ดังเช่น

การประชุมโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ⁷ (Conference on Global Warming and Climate Change)

ประชุมที่กรุงนิวเดลี ปี 1989 เดือนกุมภาพันธ์ 21-23 เป็นการประชุมระหว่างประเทศต่าง ๆ จากประเทศกำลังพัฒนา ผู้ประชุมประกอบด้วยนักวิทยาศาสตร์ ผู้กำหนดนโยบาย เจ้าหน้าที่จากรัฐบาล การประชุมกำหนดประเด็นจากด้านวิทยาศาสตร์ ผลกระทบ การตอบสนองของนโยบายในการแก้ไขปัญหาโลกร้อนขึ้น มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาโลกร้อนเป็นปัญหาที่ประชากรต้องการหยุด โดยต้องลดด้านเศรษฐกิจและสังคมบ้าง
2. กิจกรรมของมนุษย์ต้องเปิดรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต้องลดความผิดปกติที่เกิดขึ้น ให้มีการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพและเหมาะสม
3. โลกร้อนจะก่อให้เกิดความเครียด การเติบโตของประชากร การพัฒนาอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม และความไม่ยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะมีผลกระทบต่อประเทศด้อยพัฒนา รวมทั้งการเพิ่มของมลภาวะในอากาศและน้ำเสีย การทำลายทรัพยากรป่าไม้ การพังทลายของดิน
4. การปล่อยมลภาวะในชั้นบรรยากาศที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากถ่านหิน สาร CFCs

---

⁷ Tata Energy Research Institute, India, The Woods Hole Research Center Massachusetts U.S.A., United Nations Environment Program, Kenya, World Resources Institute Washington, D.C., U.S.A. "Conference Statement," International Conference on Global Warming and Climate Change : Perspectives From Developing Countries, New Delhi, February 21-23 1983, pp. 1-3.

5. ผลการประชุมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหรือน้ำเสีย จะมี
ความสำคัญต่อสุขภาพมนุษย์
6. สังคมควรดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เชื้อเพลิง ใช้พลังงานแหล่ง
อื่นแทนถ่านหิน ไม่ใช้สาร CFCs ลดการทำลายป่าในเขตร้อนชื้น และให้เพิ่มการปลูกป่าให้
กว้างขวางทั่วโลก
7. การดำเนินการในขั้นแรกต้องมาจากประเทศอุตสาหกรรม ในการลดการ
ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง การเลิกใช้สาร CFCs ในระบบเศรษฐกิจ สนับสนุนเทคโนโลยีและ
การเมืองเพื่อแก้ไขปัญหา
8. ประเทศกำลังพัฒนาจะร่วมในการเจรจา การปฏิบัติระหว่างประเทศ
ไม่ว่าในเรื่องวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
9. ควรมีการจัดตั้งระบบการติดตามวิจัยและการจัดการเกี่ยวกับสภาพ
ภูมิอากาศ (National Climate Monitoring Research and Management Board)
จะเห็นได้ว่าสภาวะโลกร้อนขึ้นได้รับการสนใจที่จะแก้ไขโดยนานาประเทศทั่วโลก
รวมทั้งประเทศกำลังพัฒนา เพราะเห็นว่าเป็นความจำเป็นที่ทั่วโลกต้องร่วมมือกันทำการแก้ไข
ปัญหาดังกล่าว

การประกาศที่ไนโรบีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ^a (The Nairobi
Declaration on Climatic Change)

---

^a African Center for Technology Studies, Nairobi, Kenya and
Woods Hole Research Center, Woods Hole, Massachusetts, U.S.A.,
"The Nairobi Declaration on Climatic Change," International Conference
on Global Warming and Climate Change : African Perspectives 2-4 May
1990, p. 1.

ประเทศในแอฟริกาได้มีบทบาทประชมานานาชาติเกี่ยวกับปัญหาโลกร้อนขึ้น และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีการประชุมร่วมกันและสรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

1. ประเทศแอฟริกาจะร่วมกันกำหนดนโยบายที่มีความแตกต่างให้สอดคล้องและยึดหยุ่นในด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการฟื้นฟูป่าไม้ การวางแผนครอบครัว การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการเจรจาระหว่างชาติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการสิ่งแวดล้อม

2. ประเทศอุตสาหกรรมต้องลดการปล่อยสารที่ก่อให้เกิดภาวะก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases) ลดการจำกัดเทคโนโลยีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ และให้มีการยกเลิกหนี้สินเป็นกรณีพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนา

3. ระบบสหประชาชาติต้องให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเจรจาของประเทศแอฟริกาในการเจรจานานาชาติ ให้มีการฝึกอบรมประชาสัมพันธ์ และมีการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนโดยทั่วไป

4. องค์กรภาคเอกชน (NGOs) ให้มีการเพิ่มความพยายามในการสร้างความตระหนักแก่ประชาชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม ให้การศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรประชาชนในชุมชนให้มีการอนุรักษ์พลังงานและปลูกป่าทดแทน และกระตุ้นให้มีการติดตามและมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดในการเจรจาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. ให้ภาคเอกชนมีความกระตือรือร้น พยายามวิจัยเพื่อการใช้เทคโนโลยีพัฒนาสิ่งแวดล้อม และให้มีการจัดการในภาคปฏิบัติให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

จะเห็นได้ว่า กลุ่มประเทศแอฟริกาได้มีการเรียกร้องเพื่อที่จะได้นำประเด็นที่ก่อให้เกิดสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไป ได้มีการบรรจุในอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมกับพยายามให้มีการลดช่องว่างระหว่างประเทศพัฒนากับประเทศกำลังพัฒนา และให้ประเทศอุตสาหกรรมได้ดำเนินการลดการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศ และยังมีภาระเร่งให้ องค์กรภาคเอกชนได้ช่วยขยายเผยแพร่แนวความคิดให้ดำเนินการทั่วไปด้วย ย่อมแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการป้องกันแก้ไขภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศต้องอาศัยความร่วมมือ

จากนานาประเทศทั่วโลก ทั้งองค์การระหว่างประเทศ (IO) องค์การภาคเอกชน (NGO) และองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) ตลอดจนประชาชนต้องมีความตระหนักและช่วยกันดำเนินการแก้ไขร่วมกันด้วย

สำหรับองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ เช่น World Wildlife Fund (WWF) ได้เสนอแนวทางเข้าสู่คณะกรรมการร่างอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ^๓ ดังนี้

1. ให้มีการลดการใช้ CO₂ ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม พร้อมทั้งกำหนดเวลาไว้ด้วย
2. ให้มีการทบทวนสัญญาที่เป็นหลักประกันว่า รัฐบาลจะควบคุมการใช้ CO₂ พร้อมกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ควบคุมภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Gas) ทบทวนระบบที่ไม่มีการปฏิบัติ เพื่อให้มีการดำเนินการ
3. ให้การรับรอง CO₂ เป็นลำดับแรก ในการเจรจาต้องกำหนด CO₂ ทันที ในระยะต่อไปจึงกำหนดภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Gas) และมีวิธีผสมผสานในการลดการปล่อยสารที่ก่อให้เกิดภาวะก๊าซเรือนกระจกให้มีการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ข้อมูลต่าง ๆ และลดการปล่อยควันจากการเผาไหม้ถ่านหิน
4. ความจำเป็นของยุโรปในการเจรจา จากการที่สหรัฐเป็นโลกอุตสาหกรรม แต่จะไม่ยอมให้การรับรองการลด CO₂ และกำหนดเวลาที่แน่นอน หรือมีความแตกต่างในการรับรองระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้น ประเทศยุโรปรวมถึง EC จึงควรพยายามให้หลักประกันและสนับสนุนอนุสัญญาอย่างจริงจัง
5. ประเทศพัฒนาแล้วควรถ่ายทอดเทคโนโลยีและช่วยเหลือเงินทุนแก่ประเทศกำลังพัฒนาเพื่อลดการปล่อยสารที่กระทบสภาพภูมิอากาศ

^๓ WWF, "Action for Unced," opcit, pp. 5-6.

6. ประเด็นความเท่าเทียมกัน ควรช่วยให้มีการพัฒนาที่มีความเท่าเทียมกันทั้งประเทศเหนือ-ใต้

7. ให้มีการปลูกต้นไม้ การรักษาลังงาน โดยประการแรกประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมต้องลดการปล่อยก๊าซ โดยเฉพาะ CO₂ จากอุตสาหกรรมถ่านหิน มีการรักษาป่าไม้ เพราะเป็นสิ่งป้องกันอากาศเสีย ในขั้นต่อไปควรมีการปลูกป่าและรักษาป่ารวมทั้งสภาพแวดล้อม และให้สังคมยอมรับและกำหนดเป็นแผนการรักษาป่าต่อไป ซึ่งก็จะช่วยลดภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้ช้าลงได้

ที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ข้อเสนอของ WWF นั้น จะเน้นในการรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนเงินทุน ตลอดจนการฟื้นฟูโดยการสงวนรักษาและปลูกป่าทดแทน และให้ประชาชนมีส่วนร่วม

อย่างไรก็ดี เมื่อจะพูดถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการมีบทบาทเข้าร่วมในการจัดทำร่างอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับนี้ขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศนั้น สมควรที่จะพิจารณาจากกลยุทธ์ในการใช้บทบาท อันประกอบด้วย

1. การรณรงค์ (Campaign) และการคัดค้าน เป็นการดำเนินการขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ INGO ที่มีการใช้กันค่อนข้างมาก และมีการใช้เป็นประจำโดยเฉพาะกรีนพีซ (Greenpeace) จะเห็นได้ว่ากรีนพีซ (Greenpeace) ได้ทำการรณรงค์คัดค้านการทดลองระเบิดปรมาณูของฝรั่งเศสต่อต้านการล่าปลาวาฬของรัสเซีย โดยมีการลอยเรือลำเล็ก ๆ ไปทำการคัดค้าน ซึ่งผลการรณรงค์คัดค้านของกรีนพีซ (Greenpeace) ได้สร้างความสนใจต่อนานาชาติเป็นอย่างมาก ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จในระดับหนึ่ง ซึ่งการใช้วิธีการนี้ค่อนข้างจะได้ผลเนื่องจากนอกจากจะสร้างความสนใจให้กับทุกฝ่ายแล้ว ยังเป็นการให้ข้อเท็จจริงอีกด้วย

2. การหาเสียงกับสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ (Lobby) เป็นการดำเนินการที่ INGO ได้เข้าไปหาบุคคลที่รู้จักและเข้าถึงสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ หรือเข้าถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ หรือกำหนดนโยบายของรัฐ เพื่อที่จะได้ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ

หรือมาตรการในการป้องกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อที่สมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ หรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้นำเสนอเป็นมติต่อไป และในการ Lobby นั้นไม่เพียงแต่ Lobby ในประเทศเท่านั้น แต่ยังทำการ Lobby ในระดับการประชุมระหว่างประเทศอีกด้วย ดังเช่นกรณีของอนุสัญญาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ¹⁰ ในขณะที่มีการประชุมคณะทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเดือนกันยายน 1990 ในสวีเดน (International Panel on Climate Change - IPCC) ผู้แทนต่าง ๆ ได้รายงานครั้งสุดท้ายแล้ว แต่ก็ยังไม่มีการขอลงเวลาว่างเลยมาประมาณดีสอง หลักการประชุมในครั้งต่อไปก็ยังไม่เป็นที่ตกลงว่าจะใช้ที่ใด ประธานในที่ประชุมได้สรุปว่า จะไปดำเนินการประชุมต่อที่เจนีวาในเดือนพฤศจิกายน และรายงาน IPCC ก็ยังไม่เป็นที่ตกลง แต่ก็มีข้อจำกัดว่าการประชุมเกี่ยวกับอากาศของโลกในครั้งที่สอง จะดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้มีการลงสัตยาบันในอนุสัญญา

Brooks Yeager จาก Audubon และบางคนจาก NRDC พบกับชาวบราซิลในช่วงเวลาพักรับประทานน้ำชา เขาได้ถามว่าบราซิลจะจัดประชุมเกี่ยวกับโลกร้อนขึ้นในอนาคตได้ไหม ซึ่งจุดนี้มาจากการที่สหรัฐไม่ยอมดำเนินการ เมื่อมีการถามผู้แทนชาวบราซิล เขาก็ขอตรวจสอบดูก่อน แล้วเขาก็กลับมาภายในชั่วโมงนั้น พร้อมกับตอบตกลง INGO ก็มีบทบาทดำเนินการให้รัฐบาลได้

สิ่งที่จะช่วยให้การ lobby ได้ผลประการหนึ่งก็คือ การเตรียมเอกสารให้พร้อมเพื่อจะใช้ในการ lobby กับผู้แทนแต่ละกลุ่มที่เป็นผู้นำของกลุ่มที่เข้าร่วมประชุม เอกสารที่เตรียมไว้นั้นจะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการชี้ชวนให้ผู้แทนกลุ่มคล้อยตามและเห็นด้วยกับข้อเรียกร้องขององค์การภาคเอกชน ยกตัวอย่างเช่น ในการประชุมของ UNCED องค์การภาคเอกชนมีการเตรียมเอกสารไว้ล่วงหน้าแล้ว และใช้เป็นข้อมูลในการ lobby กับผู้แทนกลุ่มลาตินอเมริกา โดยเอกสารนั้น

¹⁰ Frances Spivy - Weber, "The Art of Lobbying International Environmental Negotiations

จะมีข้อกำหนดหลัก ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มประเทศนี้ เช่น ในเรื่องป่า พลังงาน และมหาสมุทร การ lobby นั้นจะเข้าไปโดยการร่วมทำงานกับผู้แทนนั้น ถ้าผู้แทนต้องการข้อมูลประกอบการตัดสินใจ กลุ่มองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศก็จะมีเอกสารไว้ให้พร้อม เป็นต้น

3. การเผยแพร่เอกสารในการประชุม โดยที่องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ ก่อนที่จะเข้าทำการประชุมจะทำการแจกเอกสารสรุปความเป็นมา สภาพปัญหา ตลอดจนวิธีการในการแก้ไขพร้อมด้วยข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่ผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อที่ผู้เข้าร่วมประชุมอาจนำไปเสนอเป็นความเห็นในที่ประชุมต่อไปหรือไม่ก็เป็นความรู้ของผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งเขาก็คงทำการเผยแพร่ต่อไปในภายหลังก็เป็นได้ การเผยแพร่เอกสารนี้ INGO จะดำเนินการโดยอาศัยข้อมูลที่มิผลงานทางวิทยาศาสตร์ประกอบ และจะดำเนินการในระดับการเมืองโดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ¹¹

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ จะเป็นการเสนอความคิดเห็นให้ประชาชนได้รับรู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสามารถทำให้นักข่าวหรือผู้จัดรายการทางโทรทัศน์ หรือวิทยุ หนังสือพิมพ์ ให้ความสนใจก็จะเป็นการกระจายข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้และเป็นการเสนอความคิดเห็นของ INGO ให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อเป็นการผลักดันทางอ้อมให้การประชุมรับเข้าสู่ในอนุสัญญาด้วย และเป็นการช่วยคนที่เข้าประชุมรู้เรื่องดีขึ้น เพราะ INGO มีความรู้ทางวิชาการ มีเงินทุนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ

4. การเจรจา เป็นการดำเนินการที่องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) ได้เข้าร่วมในการเจรจากับผู้แทนของประเทศ หรือผู้แทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่างอนุสัญญาเพื่อที่จะนำเสนอแนวคิดตามแนวทางที่องค์การ INGO ต้องการให้บรรจุไว้ในอนุสัญญาดังกล่าว

¹¹ Roger Wilson, "Greenpeace Pushes for a Visionary Response to Global Environmental Problems," pp. 211-217.

กระบวนการวิธีการเจรจาอนุญาตว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เกิดจากคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลเพื่อจัดทำอนุสัญญานี้ ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 ซึ่งการเจรจานั้นส่วนใหญ่กระทำในกรอบของ UNEP โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุม UNCED Prep.Com มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เพื่อให้การจัดทำอนุสัญญาดังกล่าวเป็นไปในแนวทางที่ประเทศส่วนใหญ่ต้องการ ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวจะออกมาในรูปแบบใดนั้น เป็นผลของการเจรจาประนีประนอมและการแสวงหาฉันทามติระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา

จากการติดตามผลการอภิปรายของฝ่ายต่าง ๆ ในกรอบของ UNCED Prep.Com ที่ผ่านมา ท่าทีของฝ่ายต่าง ๆ ในการเจรจาจัดทำอนุสัญญาว่าด้วย Bio-diversity เริ่มชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ ประเทศต่าง ๆ และองค์การเอกชน (NGOs) ได้มีข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ถ้าจะให้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมีผลบังคับใช้จริงจึงอนุญาตควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- (1) รัฐทุกรัฐจะต้องแสดงท่าทีที่ผูกมัด เพื่อจัดทำโครงการอนุรักษ์ รวมทั้งการใช้ Bio-diversity อย่างต่อเนื่องในสาขาต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อ Bio-diversity
- (2) ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจะต้องเน้นการอนุรักษ์ในถิ่นกำเนิด (in-situ conservation) มากกว่าการอนุรักษ์นอกถิ่นกำเนิด (ex-situ conservation) (ประเด็นนี้เป็นข้อเรียกร้องของประเทศที่กำลังพัฒนา)
- (3) จะต้องจัดทำรายชื่อพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญ (global list) เพื่อระบุสาขาการอนุรักษ์ที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- (4) จะต้องเสริมสร้างบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งเน้นความจำเป็นที่ชุมชนท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจและที่จะต้องจัดหาสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจเพื่อให้การใช้ Bio-diversity เป็นไปอย่างระมัดระวังและอย่างต่อเนื่อง

(5) ประเทศที่พัฒนาแล้วควรแสดงท่าทีในลักษณะผูกมัด (Commitment) เพื่อช่วยเหลือการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการให้การสนับสนุนทางการเงินที่จำเป็นแก่ประเทศที่กำลังพัฒนา

(6) พันธกรณีสำหรับรัฐที่รัฐจะต้องดำเนินการเพื่อให้การใช้ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นไปในลักษณะที่ยั่งยืน (Sustainable Use of Bio-diversity) ทั้งนี้ โดยจะต้องคำนึงถึงการลดการหนีสินของประเทศที่กำลังพัฒนา การผันทรัพยากรซึ่งขณะนี้ ส่วนใหญ่มีได้อยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนาให้ไหลกลับไปสู่ประเทศที่กำลังพัฒนา การลดระดับการบริโภคและระดับการเติบโตของประชากร เนื่องจากปัจจัยด้านประชากรเร่งรัดให้เกิดการสูญหายซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ

สำหรับกระบวนการวิธีการเจรจาอันสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น เป็นผลมาจาก ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 45/212 วันที่ 17 มกราคม 2534 เรื่อง Protection of global climate of present and future generations of mankind ซึ่งได้กล่าวแล้วใน บทที่ 4

5. การประชุมโต๊ะกลม (Round Table Conference) เป็นการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของ INGO เพื่อเสนอแนวความคิดขององค์การในการประชุมกลุ่มนี้ จะเป็นการประชุมเพื่อระดมความคิด และ เสนอความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับอากาศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้เป็นข้อสรุปมติของที่ประชุมจะได้นำเสนอในการประชุมในคณะอื่น ๆ ต่อไป

6. การดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการดำเนินการอย่างสำคัญของ INGO เพราะประชาชนจะเป็นผู้ที่มีสิทธิ มีเสียง มีส่วนได้เสียอย่างสำคัญ ในการผลักดันให้ผู้แทนของรัฐบาล ได้มีความเห็นตาม เพราะเหตุที่รัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งก็ย่อมต้องฟังเรื่องของประชาชนที่ได้เลือกตนเองเข้าไปด้วย การดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม นั้น เป็นการดำเนินการโดยสร้างข่ายงานประชาชน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ชุมชน ชานเมือง ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ โดยประชาชนเหล่านี้ จะเป็นผู้ที่ช่วยในการผลักดัน

ข้อมติของ INGO ได้ ดังเช่นข่ายงานประชาชนในสหรัฐได้มีการเรียกร้องประธานาธิบดีสหรัฐ (จอร์จ บุช George Bush) โดยการส่งโทรเลขทุกสองสัปดาห์ ส่งโทรเลขถึง 100,000 ฉบับ¹² ซึ่งเป็นการแสดงถึงความต้องการของประชาชน ที่ได้เลือกตั้งประธานาธิบดี ดังนี้ ถึงแม้ว่า ประธานาธิบดีอาจไม่เห็นชอบด้วย แต่ก็ต้องคล้อยตามข้อเรียกร้องของประชาชนดังกล่าว

สำหรับการเป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลนั้น จะเห็นได้ว่า INGO เป็นองค์การที่ประกอบด้วยบุคคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน และมีความรู้เทคนิควิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงจึงสามารถเป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้แทนองค์การของรัฐบาลไม่อาจเปิดเผยหรือแสดงข้อคิดเห็นได้ หรือขัด หรือแย้งต่อกฎหมายแล้ว INGO ก็สามารถแสดงข้อคิดเห็นแทนรัฐบาลได้ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของรัฐบาลได้ ในการประชุมระหว่างประเทศ และยังเสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแลกเปลี่ยนการอภิปรายแสดงข้อคิดเห็นอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าองค์การ INGO มีบทบาทในการเจรจาระหว่างประเทศตั้งแต่การเรื่องในระดับชุมชนภูมิภาค ระดับชาติแล้ว ทำการเสนอรายงานเป็นรายงานฉบับประชาชนซึ่งจะเป็นการเสนอเอกสารที่ประกอบไปด้วย จาริตประเพณี การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นระบบนิเวศน์วิทยา ที่มี ความสอดคล้องกันเป็นระบบ แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลของแต่ละประเทศก็จะมี การเสนอรายงาน ประเทศ ซึ่งจะแบ่งเป็นหมวดหมู่ เป็นป่าไม้ แม่น้ำ มหาสมุทร ประชาชน รายงานประชาชนจะ กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาสังคม และระบบวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวพันถึง นโยบายการพัฒนาและสิ่งแวดล้อม¹³ ต่อมารายงานประเทศก็นำรายงานประชาชนไปรวมไว้ ในส่วนที่เห็นว่าจำเป็น หลังจากนั้นก็นำไปแสดงสุนทรพจน์ในการประชุมระหว่างประเทศถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์ของ INGO ที่ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง

¹² Frances Spivy-Weber, *opcit.*, 211-217

5.2 ข้อจำกัดในการแสดงบทบาท

ข้อจำกัดในการแสดงบทบาทประการแรก คือ บทบาทของ INGO ถึงแม้ว่า INGO จะมีบทบาทในเวทีการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมก็ตาม แต่บทบาทของ INGO ส่วนใหญ่แล้วจะ เข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ โดยที่ที่ประชุมอาจไม่ให้เห็นความคิดเห็นอย่างใดเลย ก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในการประชุมเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และ อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น ในที่ประชุมระหว่างประเทศได้เปิดโอกาส ให้ INGO ได้แสดงข้อคิดเห็นหนึ่งครั้ง ซึ่ง INGO ก็จะทำการเสนอแนวคิดวิธีดำเนินการและ สิ่งที่คิดว่ามีความเหมาะสมในกรณีจะนำไปบรรจุไว้ในอนุสัญญา แต่ก็มีข้อจำกัด ในกรณีที่มิประชุม อาจไม่รับฟังหรือไม่สนใจในข้อเสนอ (present) ของ INGO ก็เป็นไปได้

ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของ INGO ก็คือ มีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการเจรจา ระหว่างประเทศเท่านั้น ไม่อาจที่จะมีสิทธิมีเสียงในการลงมติต่าง ๆ แต่ประการใด และที่ ประชุมอาจเพิกเฉยต่อข้อเสนอของ INGO ก็เป็นไปได้ นับได้ว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญยิ่งของ INGO นอกจากนี้ ประเทศคู่เจรจาต้องการแสดงข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศของตนเองอีกด้วย

5.3 ผลที่ได้จากการใช้บทบาทขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO)

เหตุผลที่องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศเข้าไปมีบทบาทสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา เพราะถ้าหากมีแต่ส่วนราชการงานจะดำเนินไปได้อย่างล่าช้า เนื่องจากติดขัดกับระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากมาย ปัจจุบันองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศก็ได้รับการยอมรับมากขึ้น องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศจะมีบทบาทในการกระจายกองทุนการพัฒนา มีบทบาทเป็น ผู้นำและมีประโยชน์ต่อการดำเนินการของ IO ซึ่งปัจจุบัน UNCED ยอมรับให้องค์การภาคเอกชน ระหว่างประเทศมีส่วนร่วมในการเจรจา UNCED อันเป็นการกระตุ้นการประชุม นอกจากนั้น ยังกำหนดประเด็นที่ต้องทำและทำการ เสนอข้อมูลให้ผู้กำหนดนโยบายทำการตัดสินใจ

การดำเนินการองค์รภาคเอกชนระหว่างประเทศจะมีหน่วยงานประชาชน หรือกลุ่ม หรือสมาคมต่าง ๆ เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มอากาศสะอาด กลุ่มร่วมมือเพื่อโลกในวันพรุ่งนี้ การดำเนินการของหน่วยงานหรือกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมภายในประเทศ ดังเช่น กลุ่มนิเวศวิทยาชานเมืองซานฟรานซิสโกได้ทำประเด็นในชานเมืองได้ร่วมหน่วยงานประชาชน และกลุ่มการทำงานของกลุ่มชานเมืองด้านนิเวศได้ร่วมสัมมนาจากอวซิงตัน บอสตัน และชิคาโก และได้เสนอผลการสัมมนาไปยังสภาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (CEQ) การประชุม วิทยะกลมในการเตรียมรายงานระดับชาติให้ UNCED โดยจะยื่นเสนอสรุปรายงานในรายงาน ของประชาชน ซึ่งก็จะกลายเป็นรายงานของประชาชน และรายงานจะช่วยให้โครงการแนวคิด เข้าสู่ระดับชาติและนานาชาติ แนวทางในการดำเนินการขององค์รภาคเอกชนระหว่างประเทศ ต้องการ เปลี่ยนนโยบายปฏิบัติแนวใหม่ที่ควรมาจากระดับล่าง ระดับท้องถิ่น ซึ่งประชาชนในระดับ ท้องถิ่นจะเฝ้าติดตามการดำเนินการของกระบวนการนานาชาติด้วย องค์รภาคเอกชน ระหว่างประเทศต้องการเห็นองค์กรในระดับล่างไปสู่ส่วนภูมิภาคและระดับนานาชาติต่อไป ดังตัวอย่างการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมในสหรัฐอเมริกา เริ่มจากท้องถิ่นสู่ภูมิภาคระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ และเมื่อมาพบกันเพื่อหาข้อแตกต่างก็อาจกำหนดเป็น ระบบสั้น ๆ ถ้าเป็นกลุ่มเบื้องต้นก็ไม่ต้องทำในระดับประเทศ ถ้าเป็นระบบของนานาชาติก็ต้อง วางระบบแต่ละขั้น หน่วยงานประชาชนที่มีความเข้มแข็งในท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ ก็จะไม่ มีขีดจำกัดความแตกต่าง หน่วยงานต้องมีข้อมูลเพียงพอและเป็นที่ยอมรับในรายงานของชาติ

หน่วยงานที่ได้เข้าร่วมประชุมวิทยะกลมจะเป็นแกนนำในปีต่อ ๆ ไป หน่วยงานประชาชน จะให้รายชื่อผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนการอภิปราย แล้วนำเสนอในรายงานประชาชน ซึ่งจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคม และระบบวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวพันถึง นโยบายการพัฒนาและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานประชาชนได้รณรงค์โดยส่งคำแนะนำทั้งสองสัปดาห์ โดยแต่ละกลุ่มของหน่วยงานจะมีสมาชิกส่งโทรเลขไปยังทำเนียบขาว เพื่อสนับสนุนข้อมติด้านสภาพ อากาศ จำนวน 100,000 ฉบับต่อทุก ๆ สองสัปดาห์ หน่วยงานยังประชาสัมพันธ์ การดำเนินการ ไปยังที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องหันมาให้ความสนใจเพื่อนำข้อเสนอไป พิจารณาต่อไป

สำหรับเหตุผลที่รัฐบาลให้องค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศมีส่วนร่วมใน UNCED เพราะ INGO มีประเด็นมากกว่าผู้แทนภาครัฐบาล แม้ว่า INGO ไม่อาจตอบสนองแนวทางของภาครัฐบาลทั้งหมดก็ตาม แต่ INGO ก็จะได้คิดว่าจะดำเนินการในอนาคตอย่างไร และพยายามคิดว่ารัฐบาลสามารถทำอะไร และพยายามช่วยเหลือที่มีความสามารถ

องค์กรภาคเอกชนจึงมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีส่วนร่วมผลักดันในขั้นต้นต่อประเทศของตน เพื่อให้ประเทศของตนยอมรับและนำเข้าสู่รายงานของชาติแล้วจึงนำรายงานของชาติไปชี้แจงในที่ประชุม UNCED ต่อไป

อาจกล่าวได้ว่า ถึงอย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันจัดว่าเป็นบทบาทขององค์กรภาคเอกชนระหว่างประเทศ ในการจัดการร่างอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับนี้ ที่ส่งผลให้อนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับบรรจุข้อเสนอขององค์กรภาคเอกชนระหว่างประเทศหลายประเด็นด้วยกัน แต่ก็มีบางกรณีที่ดีว่าการดำเนินบทบาทขององค์กรภาคเอกชนระหว่างประเทศยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้ดังนี้

ข้อเรียกร้องให้รัฐได้รับรองอย่างจริงจังในหลักประกันในการอนุรักษ์พื้นที่สำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้กำหนดไว้ในข้อที่ 7 การกำหนดและการติดตามผล (Identification and Monitoring)¹⁴ หรือข้อเรียกร้องที่เน้นการอนุรักษ์ในถิ่นกำเนิด (in-situ) ก็ได้รับการบรรจุไว้ในอนุสัญญาในข้อที่ 8 เกี่ยวกับการอนุรักษ์ที่เป็นหัวข้อเดียวกัน (in-situ Conservation)

¹⁴ United Nations Environment Program, "Convention on Biological Diversity 5 June 1992, No.92-7807, p.5

ในข้อเรียกร้องของ INGO ที่จะให้ประเทศพัฒนาแล้วได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้การอุดหนุนด้านการเงินนั้น ในตัวอนุสัญญาได้กำหนดไว้ในข้อ 16 เกี่ยวกับการเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Access to and Transfer of Technology)¹⁵ แต่ในทางปฏิบัติ ประเทศพัฒนาแล้วมีการกล่าวว่าจะไม่อาจถ่ายทอดโดยให้เปล่าได้ เพราะเหตุว่าเทคโนโลยีดังกล่าวเป็นของเอกชนไม่ใช่ของรัฐบาล และรัฐบาลไม่อาจไปบังคับภาคเอกชนได้ ซึ่งก็มีความหมายว่า ประเทศพัฒนาแล้วไม่อาจดำเนินการตามอนุสัญญาได้นั้นเอง หรือแม้แต่ในเรื่องกลไกเงินทุนที่ประเทศกำลังพัฒนาจะเสนอว่าควรมีการดำเนินการกลไกการเงินในรูปแบบใหม่นอกจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (GEF) ซึ่งก็ได้รับการบรรจุไว้ในอนุสัญญาในข้อ 21 (Financial Mechanism) แต่ในทางปฏิบัติประเทศพัฒนาแล้วก็ยังไม่ได้มีการให้สัตยาบัน เพราะในการประชุมปัจจุบันมีการกำหนดร่างอนุสัญญาไว้ก่อน เมื่อรับรองอนุสัญญาแล้วจึงมีการพิจารณาให้สัตยาบันลงนามต่อไป ในเรื่องกลไกเงินทุนนั้นสหรัฐอเมริกาบอกว่าไม่ได้มีการครอบคลุมถึงทรัพย์สินทางปัญญาจึงยังไม่ลงนาม ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิของประเทศพัฒนาแล้ว จึงไม่อาจถือได้ว่าการเรียกร้องของ INGO บรรลุผลสำเร็จทั้งหมด และในประเด็นการยกภาระหนี้ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนานั้น ในประเด็นนี้ก็ไม่ได้ระบุว่าประเทศพัฒนาแล้วจะยกภาระหนี้สินให้ ก็ย่อมไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสำเร็จของ INGO

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการกำหนดรายชื่อพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญ (Global List) ซึ่งถือว่าเป็นความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพนั้น INGO ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญที่จะเรียกร้องให้บรรจุในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้รับการตอบสนองแต่ประการใด

สำหรับข้อเสนอขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น INGO ได้เสนอให้มีการลดการใช้ CO₂ ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาการเลิกใช้ไว้ด้วย และหลักการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการให้ความช่วยเหลือ

¹⁵ United Nation Environment Program, Ibid, p. 9.

ทางด้านเงินทุนแก่ประเทศกำลังพัฒนา ตลอดจนประเด็นความเท่าเทียมกันระหว่างประเทศเหนือ
 ใต้นั้น ในประเด็นการกำหนดเป้าหมายการกลับมาสู่ระดับปล่อยก๊าซในระดับของปี ค.ศ. 1990
 นั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วมีพันธกรณีที่ต้อง เสนอข้อเสนอในรายละเอียดเกี่ยวกับความก้าวหน้า
 เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว

ในกรณีการจัดหาเงินทุนใหม่ของประเทศพัฒนาเพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนานั้น
 ในอนุสัญญาฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางของกลไกการใช้เงินและ เทคโนโลยีให้แก่ประเทศกำลัง
 พัฒนานั้น ประเทศพัฒนาให้ความเห็นว่าควรใช้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment
 Facility - GEF) ดำเนินการไปก่อน ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จในการดำเนินการของ
 INGO ในเรื่องการเงิน แต่อย่างไรก็ตาม ในเรื่องการเงินนี้ก็ได้รับการปรับเพื่อให้สามารถ
 ดำเนินการได้ตามอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย
 หลายทางชีวภาพ

จะเห็นได้ว่าองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) มีบทบาทในการจัดทำ
 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
 โดยมีกลยุทธ์ในการรณรงค์ การประชุม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูล
 ต่าง ๆ แต่ก็มีขีดจำกัดในเรื่องอำนาจหน้าที่และบทบาทภายในกรอบที่กำหนด แต่อย่างไรก็ตาม
 ผลที่ได้จากการใช้บทบาทขององค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ (INGO) ก็ถือได้ว่าประสบ
 ความสำเร็จในระดับหนึ่ง แม้ว่าจะไม่สำเร็จครบถ้วนก็ตาม เพราะข้อเรียกร้องต่าง ๆ นั้นเป็น
 ของประเทศกำลังพัฒนา แต่เมื่อมี position น้อยกว่าประเทศพัฒนาแล้ว จึงไม่อาจเรียกร้อง
 ได้สำเร็จตามต้องการได้ แต่ก็ยังได้มีการเสนอปรับร่าง ซึ่งวัตถุประสงค์ในการปรับร่างแต่
 ละครั้งนั้น มุ่งหมายให้ประเทศที่ลงนามรับรองได้มีการปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรความหลากหลาย
 หลายทางชีวภาพ และให้มีการจัดทำแผนเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปได้ โดยดำเนินการภายในขอบเขต
 ของกฎหมายด้วย และเมื่ออนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายหลายทางชีวภาพสำเร็จแล้ว ก็ยังต้องมีการ
 ลงนามให้สัตยาบันในอนุสัญญาดังกล่าวด้วย ¹⁶

¹⁶ Press Release, "Biological Diversity Convention Opens
 for Signature today at The U.N. Conference on Environment and
 Development."

การเปิดโอกาสให้มีการลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
(Biological Diversity Convention Opens For Signature Today At the U.N
Conference on Environment and Development)

การที่จะให้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมีผลบังคับใช้จะต้องมีการให้
การสัตยาบัน การรับรอง การยอมรับ โดยประเทศที่ได้ลงนามในครั้งแรกแล้วไม่น้อยกว่า 30
ประเทศ

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพดีสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว และก็ดี
สำหรับประเทศกำลังพัฒนาด้วย ดังคำกล่าวของ Dr. Tolba ¹⁷

1. อนุสัญญายอมรับความคิดที่ว่าประเทศพัฒนาแล้ว ต้องให้ความช่วยเหลือแก่
ประเทศกำลังพัฒนาทางการเงินและความรู้ต่าง ๆ
2. อนุสัญญากำหนดว่าการช่วยเหลือทางการเงินต้องเพิ่มมากขึ้น โดย
ประเทศพัฒนาแล้ว
3. อนุสัญญาตอบสนองในการก่อตั้งหน่วยงานในการป้องกันพื้นที่ประเทศเฉพาะ
4. อนุสัญญากำหนดว่าผลประโยชน์เบื้องต้นในการอนุรักษ์เพื่อความยั่งยืนใน
พันธุกรรมเกี่ยวกับพืชและสัตว์ และชุมชนควรจะได้รับประโยชน์ด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับนี้จะได้รับการลงนามจากสมาชิกส่วนใหญ่
คือ ในการประชุมอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพนั้น มีประเทศสมาชิกเข้าร่วม
ประชุมจำนวน 170 ประเทศ ประเทศที่ลงนามรับรองมี 157 ประเทศ แต่มีการให้สัตยาบัน
น้อยมาก (4-5 ประเทศ) ซึ่งอนุสัญญานี้จะมีผลบังคับใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีประเทศสมาชิกให้
สัตยาบัน จำนวน 30 ประเทศ

¹⁷ เลขานุการของ UNEP ที่จัดประชุม UNCED

- ส่วนอนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนั้น มีประเทศสมาชิกเข้าร่วม
• ประชุม 170 ประเทศ และได้ลงนามรับรอง 155 ประเทศ มีการให้สัตยาบันน้อย ซึ่งจะต้องมี
การให้สัตยาบัน 50 ประเทศ จึงจะมีผลบังคับใช้ได้ สาเหตุของการให้สัตยาบันน้อยเพราะ
เป็นการเริ่มต้น ประเทศต่าง ๆ กำลังเตรียมความพร้อมในการให้สัตยาบันอยู่

ทั้งนี้ ย่อมหมายความว่าองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศ คงจะต้องใช้บทบาท
ของตนต่อไป เพื่อโน้มน้าวใจให้ประเทศสมาชิกตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญที่จะ
ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งองค์การภาคเอกชนระหว่างประเทศคงต้องดำเนินกิจกรรม
ต่าง ๆ อย่างเร่งรีบและตรงไปซึ่งประสิทธิภาพ ตลอดจนแสวงหากลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการ
ดำเนินการตามบทบาทของตนต่อไป